

20. andragoški kolokvij
Spretnosti odraslih: premislek o stanju in izzivih
Strokovni dogodek na temo Razvoj kompetenc
29. september, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Masarykova 16, Ljubljana

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Razvoj spretnosti in kompetenc, značilnosti delovnega okolja in vključenost v neformalno izobraževanje

Janko Muršak in Marko Radovan
Filozofska fakulteta UL

Vprašanja za analizo

1. Koliko se posamezniki z enakim nivoji formalne izobrazbe razlikujejo v doseženi stopnji razvoja spretnosti in kompetenc glede na obseg vključenosti v razne oblike neformalnega izobraževanja?
2. Ali so med tistimi, ki se vključujejo v neformalno izobraževanje zaradi potreb dela in tistimi, ki se vanj vključujejo mimo potreb dela, opazne razlike v izmerjenih temeljnih spretnostih na različnih področjih?
3. Ali so razlike v izmerjenih spretnostih odvisne od zaposlitvenega statusa in starosti?
4. Ali med deležem vključenosti v neformalno izobraževanje obstajajo razlike med javnim in zasebnim sektorjem ter glede na poklicno področje po SKP?

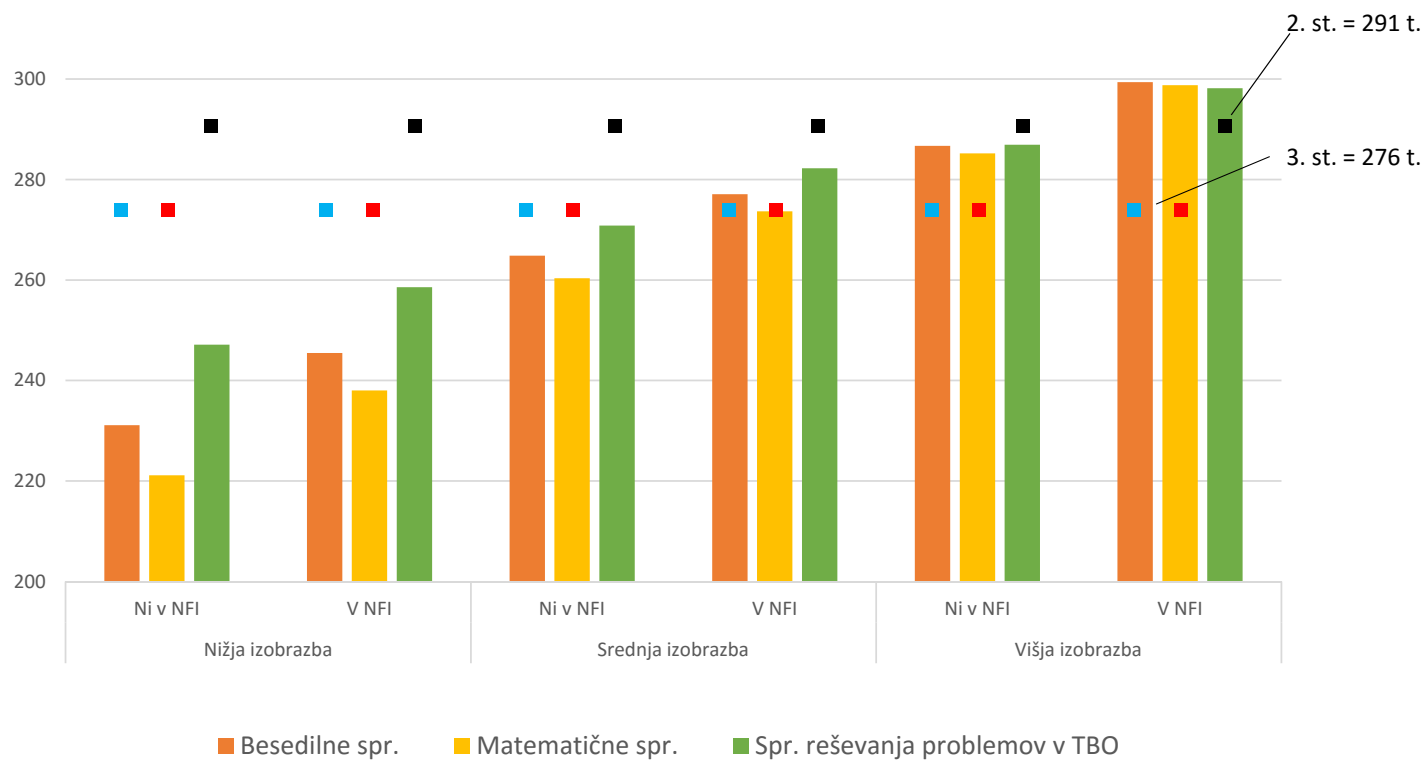
Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Pozitivni učinki vključevanja v neformalno izobraževanje

Vključevanje v neformalno izobraževanje je pri tistih z nižjo izobrazbo imelo večje pozitivne učinke kot pri tistih s srednjo in višjo izobrazbo

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Razlike v pisnih spretnostih odraslih po stopnjah izobrazbe glede na vključenost v neformalno izobraževanje (mednarodna povprečja)

Nižja izobrazba = ISCED stopnje 1, 2 in 3C kratki p.
Srednja izobrazba = ISCED stopnje 3A, 3B, 3C dolgi p. in 4.
Višja izobrazba = ISCED stopnje 5A, 5B in 6.

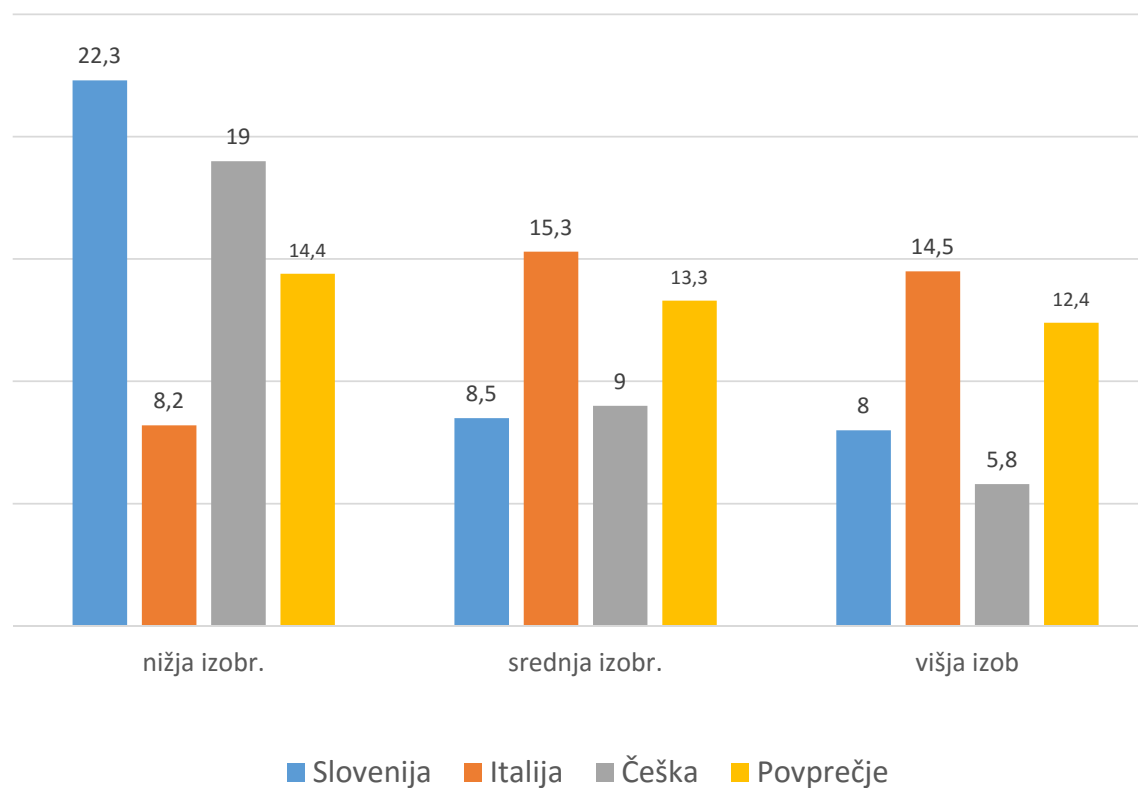
Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Nižje izobraženi najbolj odvisni od vključevanja v neformalno izobraževanje

Slovenija po pomenu vključevanja v neformalno izobraževanje odstopa zlasti pri nižje izobraženih in sicer pri pisnih spretnostih in pri spretnostih reševanja problemov.

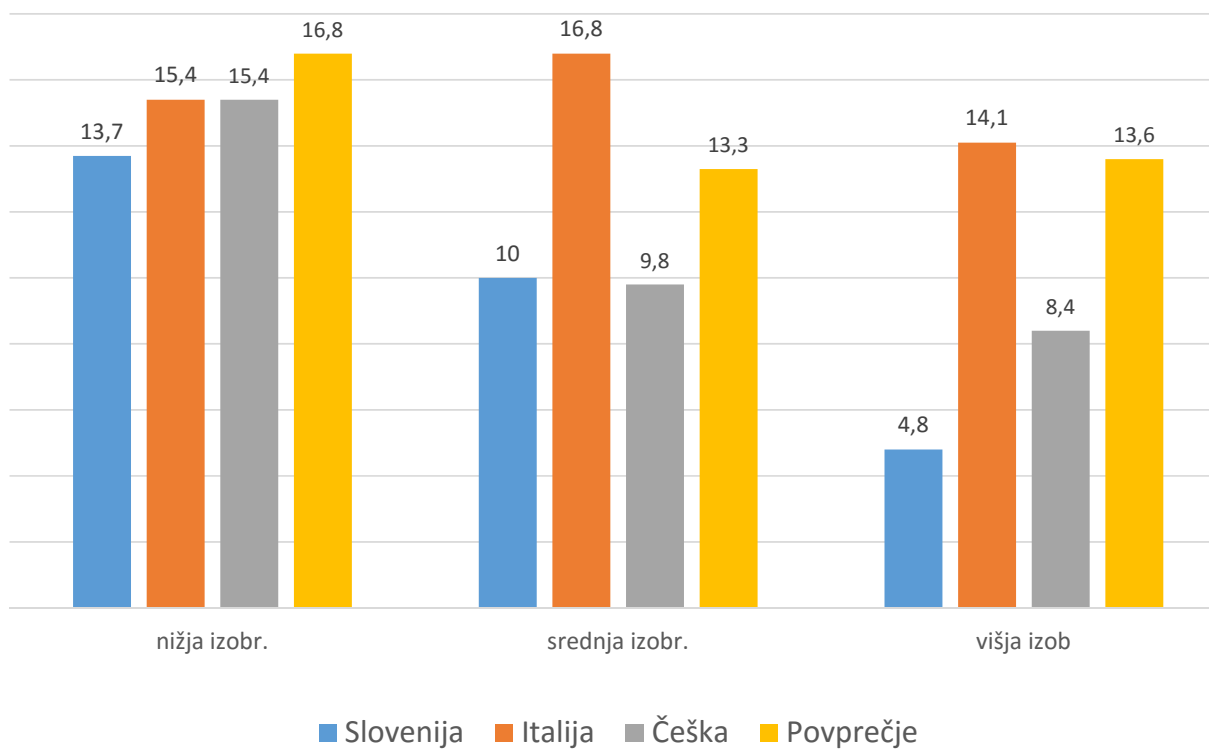
Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Razlike v doseženih točkah v bralnih spretnostih po stopnjah izobrazbe glede na vključenost v neformalno izobraževanje za izbrane države

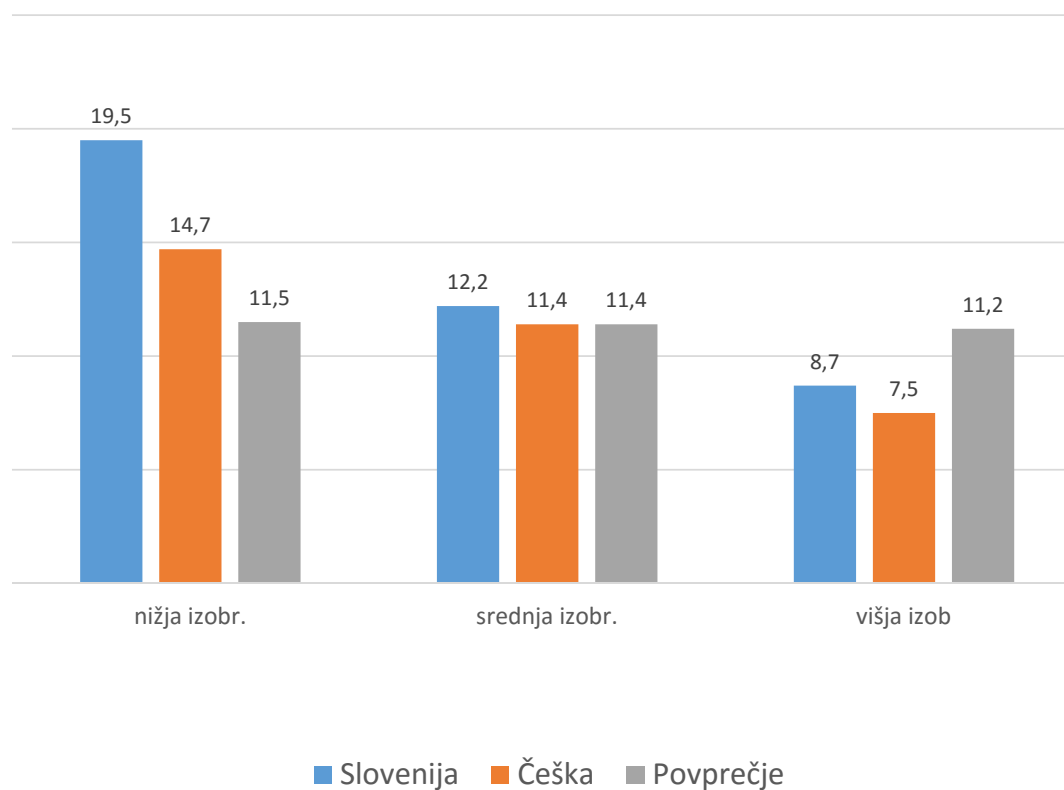
Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Razlike v doseženih točkah v matematičnih spretnostih po stopnjah izobrazbe glede na vključenost v neformalno izobraževanje za izbrane države

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Razlike v spretnostih reševanja problemov v tehnološko bogatih okoljih po stopnjah izobrazbe glede na vključenost v neformalno izobraževanje

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

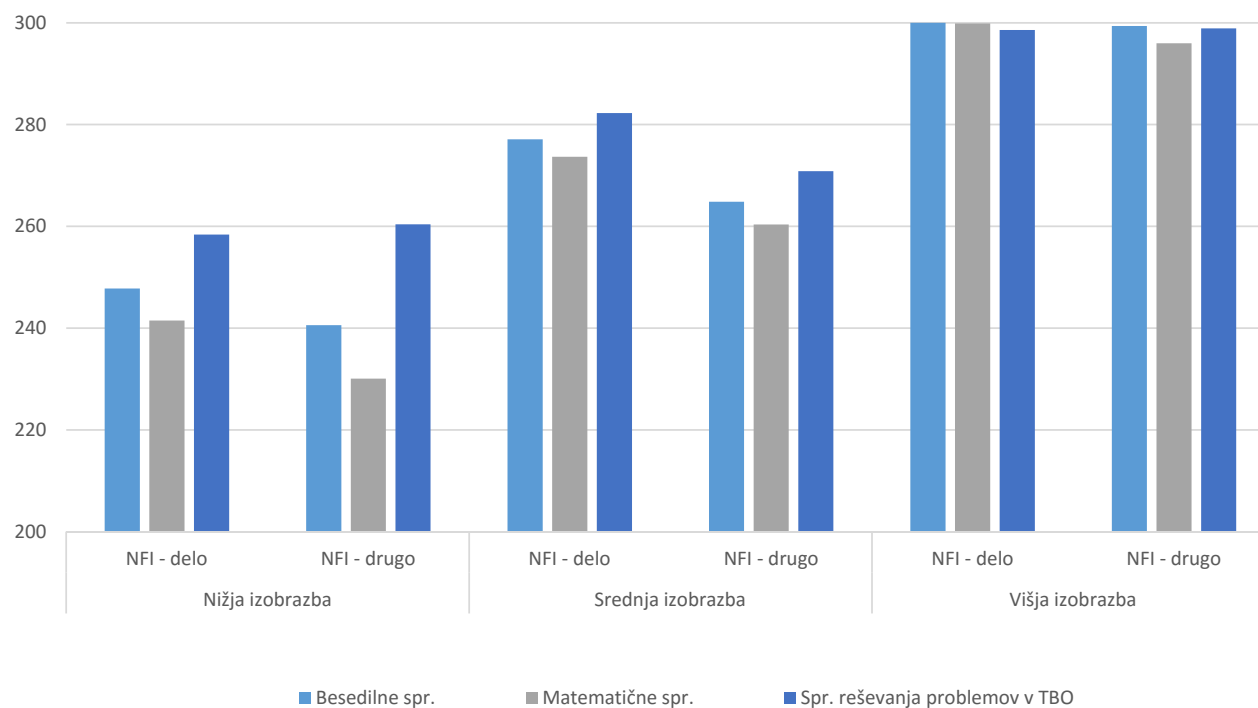

Neformalno izobraževanje v funkciji dela ali mimo potreb dela

Povprečje vključenih držav ne izkazuje enoznačnega vpliva na razvoj posameznih spretnosti.

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Razlike v pisnih spretnostih odraslih po stopnjah izobrazbe glede na vrsto neformalnega izobraževanja (mednarodna povprečja)

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

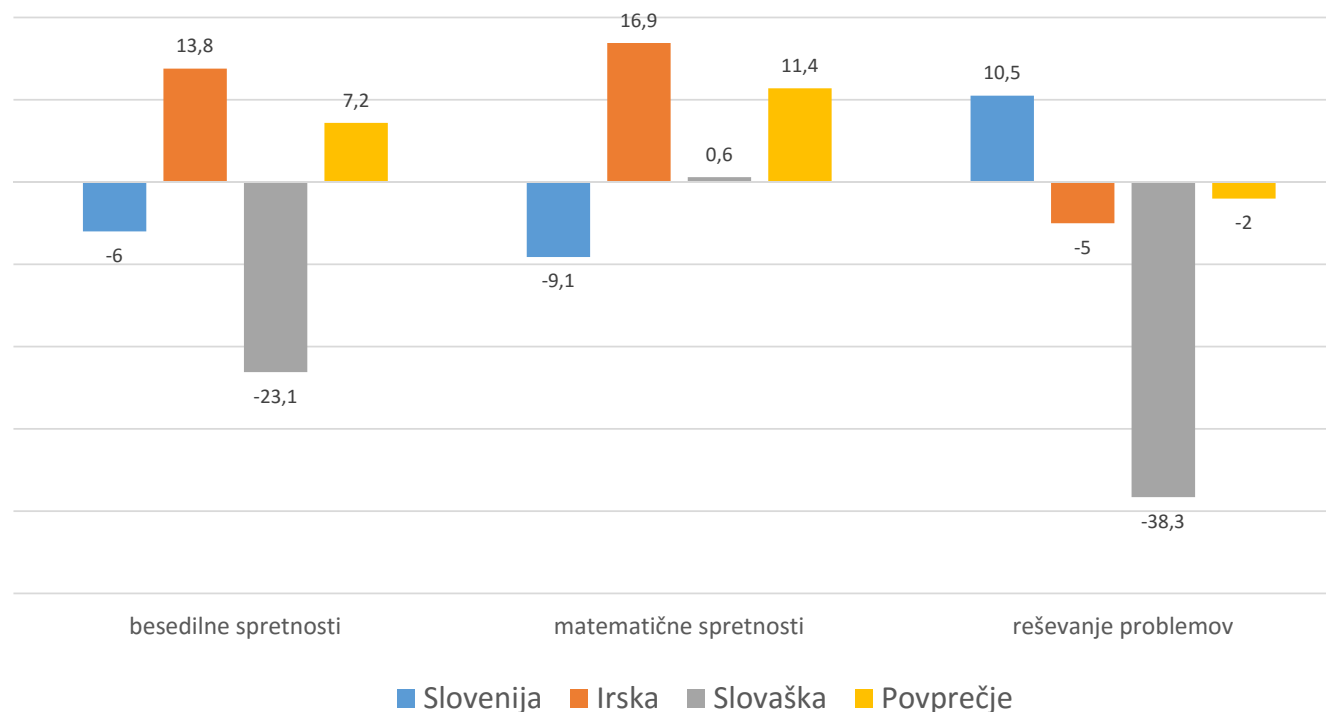
Neformalno izobraževanja v funkciji dela ali mimo potreb dela - Slovenija

Pokazalo se je, da je za Slovenijo v večji meri kot za povprečje vključenih držav značilno, da dosega boljše rezultate tisti, ki so vključeni v neformalno izobraževanje mimo potreb dela.

To se je pokazalo tudi v primerjavi z dvema izbranim primerjanima državama, Slovaško in Irsko.

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

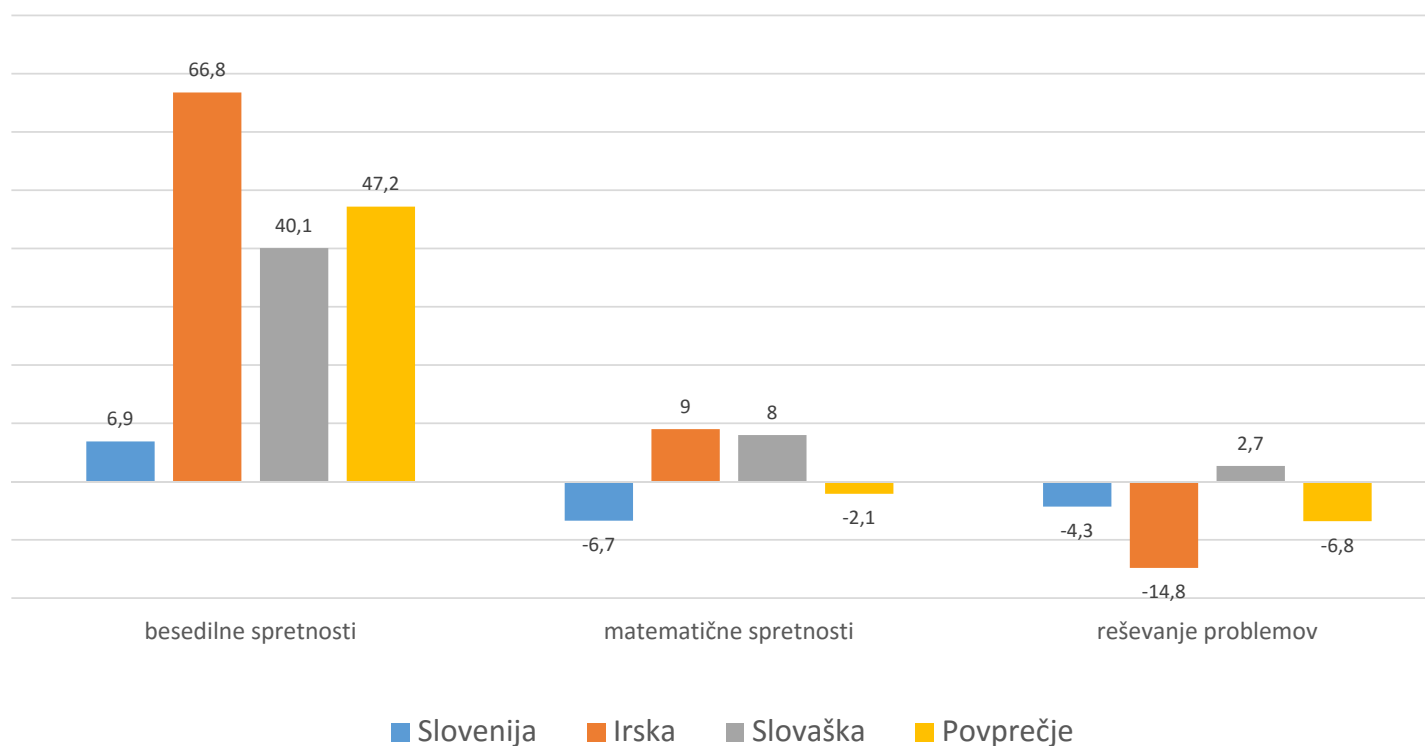
Razlike v spretnostih glede na vključenost v neformalno izobraževanje glede na namen (potrebe dela) – nižja izobrazba

Znak za minus (-) pomeni, da so tisti, ki so bili v neformalno izobraževanja vključeni zaradi potreb dela, dosegli slabši povprečen rezultat

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

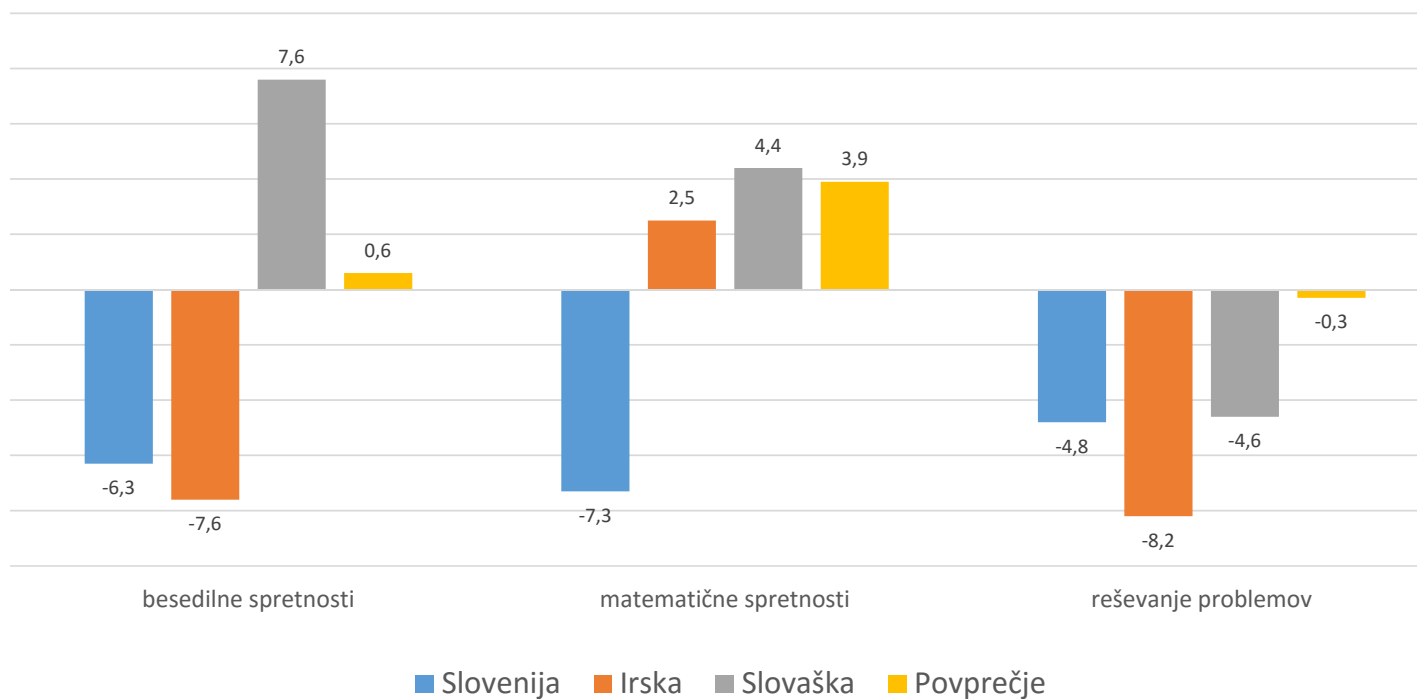
Razlike v spretnostih glede na vključenost v neformalno izobraževanje glede na namen (potrebe dela) – srednja izobrazba

Znak za minus (-) pomeni, da so tisti, ki so bili v neformalno izobraževanja vključeni zaradi potreb dela, dosegli slabši povprečen rezultat

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Razlike v spretnostih glede na vključenost v neformalno izobraževanje glede na namen (potrebe dela) – višja izobrazba

Znak za minus (-) pomeni, da so tisti, ki so bili v neformalno izobraževanja vključeni zaradi potreb dela, dosegli slabši povprečen rezultat

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Komentar

Angažiranost posameznika v svojem socialnem okolju je bolj pomembna kot poklicni angažma.

Velik pomen dejavnosti v prostem času in možnosti, ki jih nudi vsakdanje življenjsko okolje in kvaliteta osebnega življenja, ki je povezana z izobraževanjem.

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Starost, neformalno izobraževanje in upadanje nivoja spretnosti

S starostjo se doseženi nivo spretnosti znižuje, pri čemer vključevanje v neformalno izobraževanje ta trend zmanjšuje in to posebej močno pri tistih z nižjo in tistih z višjo doseženo izobrazbo.

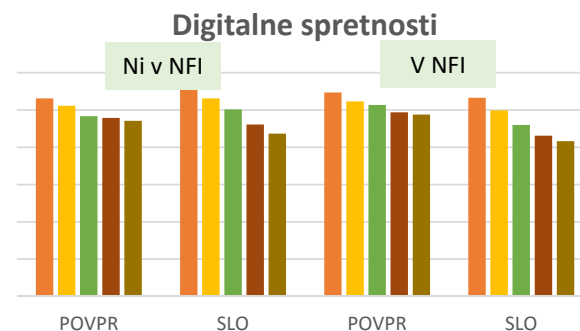
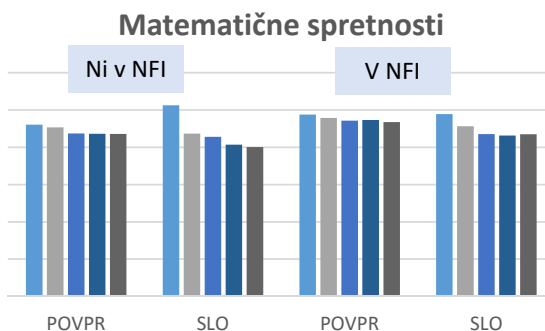
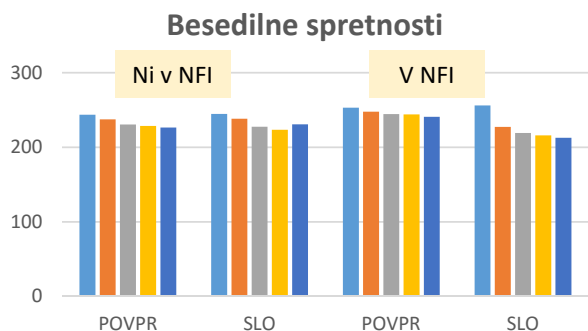
Preseneča rezultat za Slovenijo, kjer je pri tistih srednje izobraženih, ki so vključeni v neformalno izobraževanje, velikost upadanja matematičnih spretnosti večja, kot pri tistih, ki niso vključeni.

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

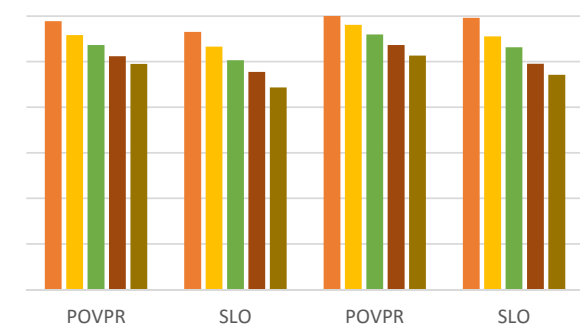
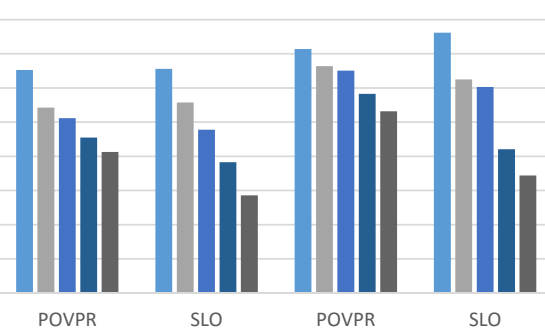
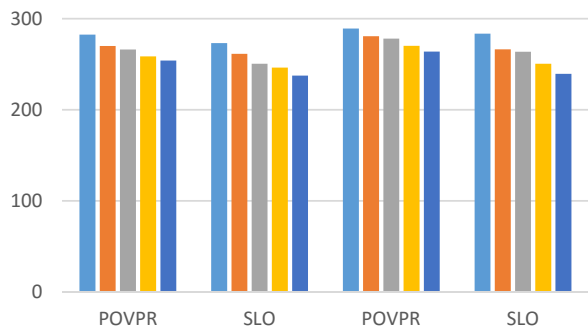

Razlike v spretnostih glede na starost, vključenost v neformalno izobraževanje (NFI) in stopnjo izobrazbe

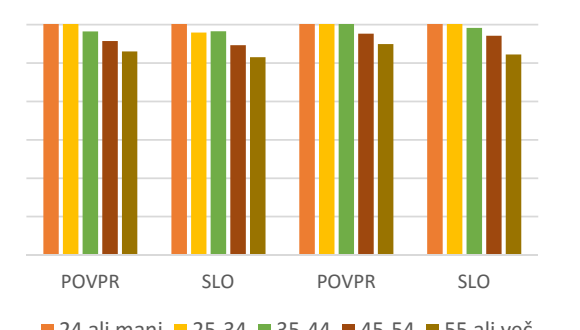
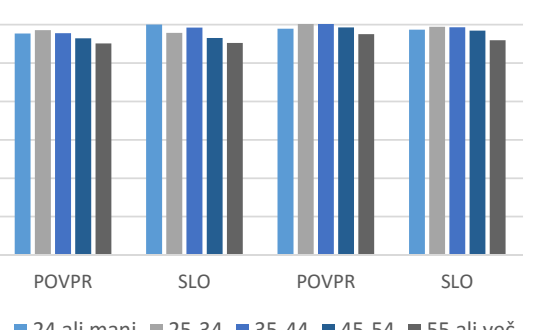
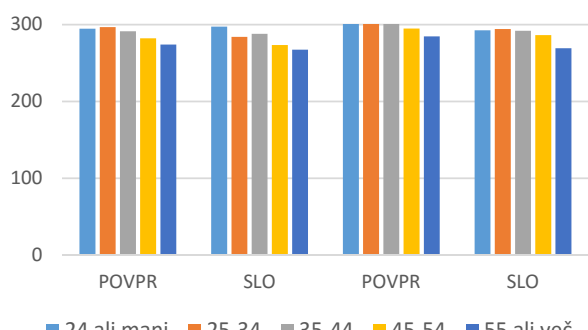
NIŽJA IZOBRAZBA

SREDNJA IZOBRAZBA

VIŠJA IZOBRAZBA

■ 24 ali manj ■ 25-34 ■ 35-44 ■ 45-54 ■ 55 ali več

■ 24 ali manj ■ 25-34 ■ 35-44 ■ 45-54 ■ 55 ali več

■ 24 ali manj ■ 25-34 ■ 35-44 ■ 45-54 ■ 55 ali več

Zaposlitveni status in dosežena raven spretnosti

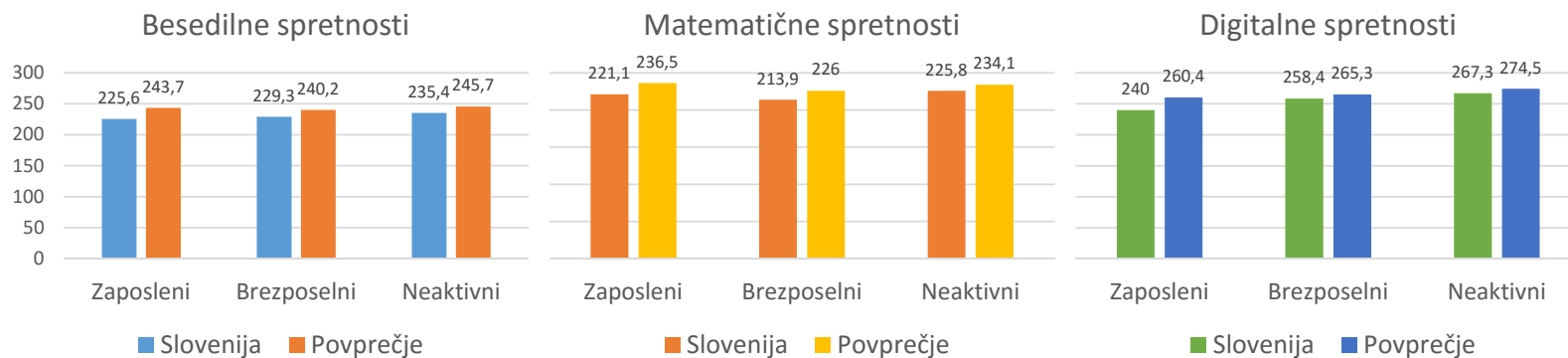
Zaposlenost nima a priori pozitivnega učinka na razvoj posameznih spretnosti

Podatki za Slovenijo so presenetljivi in kažejo celo obraten trend – brezposelni in delovno neaktivni kažejo boljše rezultate, posebej pri srednje izobraževanih

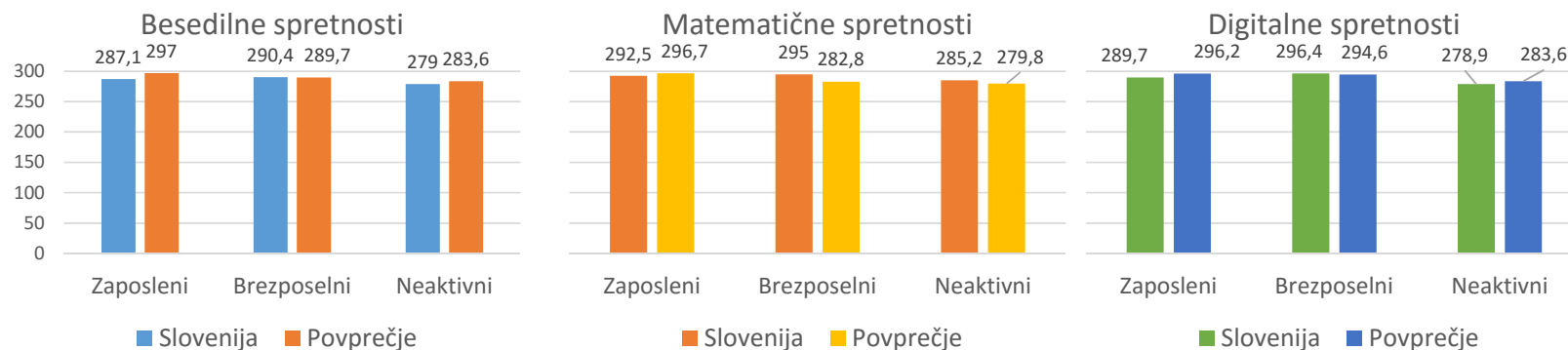
Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Razlike v bralnih in matematičnih spretnostih in spretnosti reševanja problemov v tehnološko bogatih okoljih glede na zaposlitveni status

NIŽJA IZOBRAZBA

VIŠJA IZOBRAZBA

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Razlike v bralnih in matematičnih spretnostih in spretnosti reševanja problemov glede na zaposlitveni status – Slovenija, srednja izobrazba

Pri besedilnih spretnostih so za 6 točk boljši brezposelni, pri matematičnih spretnostih ob minimalnih razlikah »vodijo« brezposelni (0,6 točke), pri spretnostih reševanja problemov pa so bili brezposelni boljši kar za 13,3 točke.

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Komentar: Možni razlogi?

- Nestimulativno delovno okolje?
- Manjša angažiranost zaposlenih?
- Prizadevanja, potreba po večji iznajdljivosti pri brezposelnih?
- Utrujenost?

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

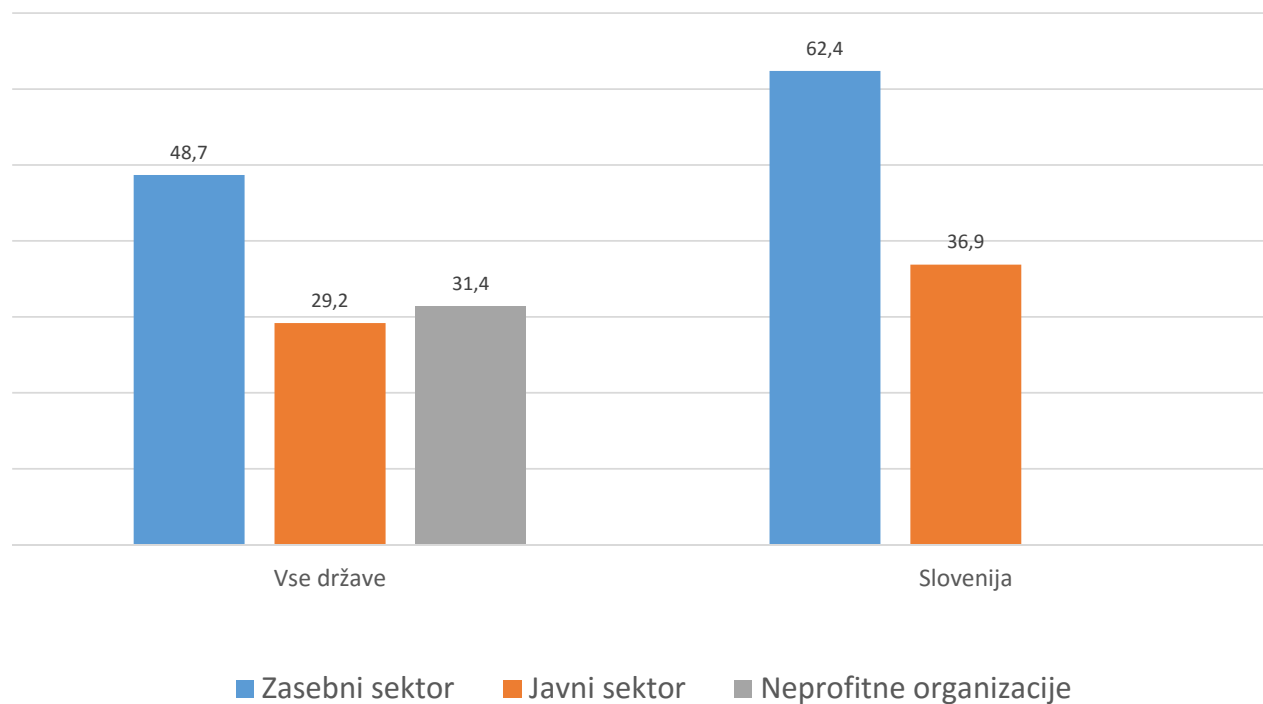
Vključenost v neformalno izobraževanje – javni/zasebni sektor

Vključenost v neformalno izobraževanje je po deležu precej višja v zasebnem kot v javnem sektorju, tako v povprečju vključenih držav kot v Sloveniji.

Je pa v Sloveniji delež vključenih tako v javnem kot v zasebnem sektorju pomembno višji kot v povprečju vključenih držav.

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Delež vključenih v neformalno izobraževanje po sektorjih za Slovenijo in povprečje vseh vključenih držav

Sloveniji je numerus neprofitnega sektorja izjemno majhen, zato smo ga izločili iz nadaljnje obravnave

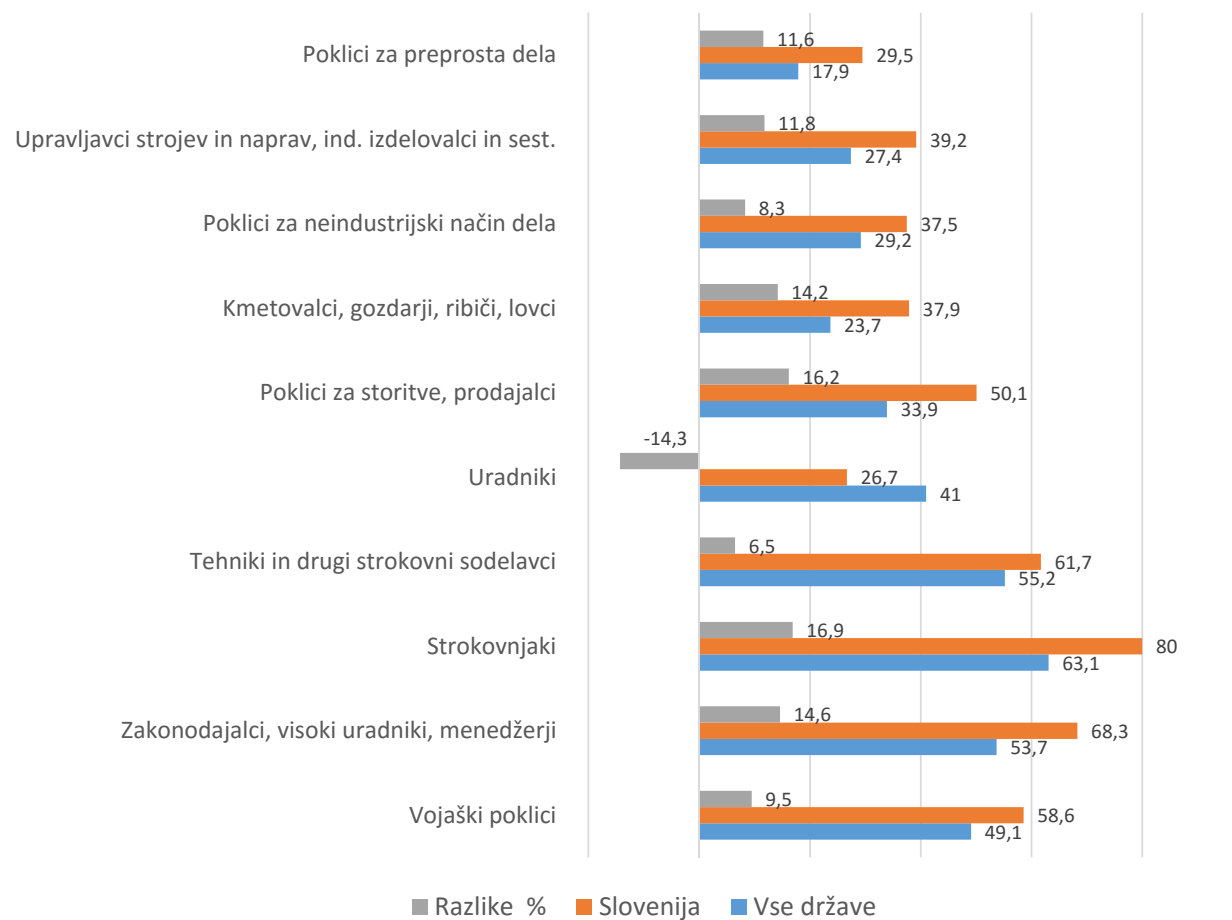
Vključenost po poklicnih dejavnostih (po SKP)

Slovenija je tudi po kategorijah poklicnih dejavnosti (SKP) po vseh kategorijah razen pri uradnikih visoko nad povprečjem vključenih držav glede na vključenost v neformalno izobraževanje

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Vključenost v neformalno izobraževanje glede na poklicno dejavnost po SKP za Slovenijo in za povprečje vseh vključeni držav

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Ključni vprašanja:

- Zakaj se pomembno višja vključenost zaposlenih v neformalno izobraževanje ne odraža ustrezno tudi v povprečni stopnji doseženih spretnosti?
- Zakaj je izobraževanje, ki je v funkciji dela, manj pomembno za razvoj spretnosti kot ostalo neformalno izobraževanje?

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Evalvacija izobraževanja v delovni sferi

- Odgovarja le na neposredne potrebe dela in nima formativne vrednosti?
- Merjenje pridobljenih znanj in spretnosti po končanem izobraževanju namesto vprašalnikov o zadovoljstvu udeležencev.
- Kakovost izobraževanja v delovni sferi? Andragoška priprava, izvedba, usposabljanje izvajalcev?
- Krepitev strokovnosti dela na področju hrm, posebej izobraževalne sestavine.
- Izobraževanje v delovni sferi je prilagojeno razmeroma nizki zahtevnosti oziroma razvitosti dela ?

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Nacionalni program izobraževanja odraslih

- Potreben ponoven razmislek o prednostnih področjih in deležu javnih sredstev za vsako od njih.
- Razvijati infrastrukturo za izobraževanje odraslih, ki ni v neposredni funkciji dela in povečati možnosti vključevanja.

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Priporočila na nivoju izobraževalnega sistema

Analizirani podatki postavljajo pod vprašaj formalne rešitve v izobraževalnem sistemu:

- Velike razlike po doseženi izobrazbi in hitrost upadanja razvitih spretnosti kažejo na potrebo po podaljšanju obveznega izobraževanja in s tem zmanjševanju deleža tistih, ki iz sistema izstopajo na nižjih ravneh izobrazbe.
- Namesto usposabljanju za neposredne potrebe dela (primer programi priprave za NPK) naj se daje prednost formalnemu izobraževanju.

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.